

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 2.2.2010
SEC(2010) 116 konč.

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

**Evropa 2020 – javno posvetovanje
Prvi pregled odzivov**

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Evropa 2020 – javno posvetovanje Prvi pregled odzivov

Javno posvetovanje o Evropi 2020, ki ga je Komisija začela 24. novembra 2009, se je uradno končalo 15. januarja 2010. Od takrat je prispelo še veliko prispevkov. Doslej je Komisija prejela precej več kot **1500 prispevkov od zelo različnih zainteresiranih strani**: držav članic, organizacij EU in nacionalnih organizacij, socialnih partnerjev na ravni EU in na nacionalni ravni, regionalnih in lokalnih organov, poslovnih in poklicnih združenj, posameznih podjetij, nevladnih organizacij, strokovnih forumov, predstavnikov akademske skupnosti ter številnih evropskih državljanov. Odzvale so se tudi nekatere države in zainteresirane strani izven EU.

Številni prispevki so vsebinsko pomembni ter polni zanimivih stališč in predlogov. Komisija se je zelo potrudila pri analizi teh odzivov, da bi jih lahko upoštevala pri pripravi predlogov za razpravo Evropskega sveta. Čeprav analiza še ni končana, **se Komisiji zdi pomembno, da prvi pregled glavnih usmeritev, zbranih s posvetovanjem, predstavi pred neformalnim srečanjem Evropskega Sveta, ki bo potekalo 11. februarja**. Natančnejši pregled rezultatov javnega posvetovanja bo na voljo v nekaj tednih.

1. Države članice:

Vse države članice so prispevale svoja stališča.

Na splošno države članice široko podpirajo v posvetovalnem dokumentu predlagana tematska prednostna področja (na znanju temelječa rast, vključujoče družbe ter bolj zeleno in konkurenčnejše gospodarstvo). V sedanjih razmerah gospodarske krize in rastoče brezposelnosti številne države članice poudarjajo, kako pomembno je, da pri Evropi 2020 (pametna) rast in ustvarjanje delovnih mest ostaneta še naprej v ospredju. Približno polovica držav članic izrecno podpira močno povezanost gospodarskega, okoljskega in socialnega stebra. Nekatere se zavzemajo za okrepitev socialne razsežnosti. Stališče, da bi morala biti Evropa 2020 bolj povezana z drugimi strategijami (kot so strategija trajnostnega razvoja, socialna agenda, kohezijska politika, energetika in podnebne spremembe), ima podporo.

Številne države članice opozarjajo na poslabšanje javnih financ, do katerega je prišlo zaradi finančne in gospodarske krize. Pri potrebah po naložbah in (novih) virih rasti bo zato treba upoštevati fiskalno konsolidacijo v prihodnjih letih.

Veliko držav članic med področji, ki bi jim v novi strategiji morali nameniti več pozornosti, omenja pomembno vlogo predelovalne industrije, prispevek malih in srednje velikih podjetij k rasti in ustvarjanju delovnih mest, krepitev enotnega trga ter zagotavljanje finančne in makroekonomske stabilnosti. Mnoge želijo, da bi se okrepila zunanja razsežnost strategije.

Kar zadeva izkušnje, ki bi se jih morali pridobiti iz krize, se večina držav članic strinja, da je treba izboljšati „upravljanje“ in s tem odpraviti zaostanek pri izvajanju lizbonske strategije. Več držav članic se zavzema za večje usklajevanje ekonomske politike in bolj zavezujočo ureditev upravljanja. Večina se jih strinja, da je treba omejeno število ciljev EU prenesti na nacionalno raven. Učinkovito spremljanje, primerjalne analize, partnerski pristop (z večjo vključenostjo regij), večje prevzemanje odgovornosti zainteresiranih strani in izboljšanje komuniciranja so navedeni kot ključna vprašanja pri oblikovanju nove strategije.

Na splošno ima ideja, da bi imel Evropski svet glavno odgovornost pri usmerjanju nove strategije in vodenju dela drugih sestav Sveta, trdno podporo. Nekatere države članice se zavzemajo za večjo vlogo Komisije pri spremljanju izvajanja strategije.

Čeprav vse države članice priznavajo tesno notranjo povezanost fiskalne politike s strukturnimi reformami v obdobju po krizi, zaradi česar bo potrebno skladno svetovanje glede politik, nekatere želijo v **Pogodbi ohraniti različne instrumente za usklajevanje gospodarskih politik**, da bi preprečili kakršen koli vtisu o slabljenju Pakta za stabilnost in rast. Več držav članic zagovarja tesnejšo povezanost proračuna EU s prednostnimi področji nove strategije.

2. Regionalni in lokalni organi

Odzvalo se je okoli 120 regionalnih oziroma lokalnih organov iz približno dveh tretjin držav članic.

Večina se strinja s predlaganimi cilji in ureditvijo upravljanja. Večina, če ne celo vsi prispevki kažejo, da se regionalni in lokalni organi zavzemajo za povečanje svoje vloge v strategiji, da bi bilo zagotovljeno polno in enakopravno partnerstvo med različnimi ravni upravljanja (večplastno upravljanje). Menijo, da bi moralo biti to neločljivo povezano s tesno prilagoditvijo strategije kohezijski politiki in njenim instrumentom. Poleg tega mnogi regionalni in lokalni organi opozarjajo, da imajo precejšnja pooblastila na ključnih področjih strategije in lahko tako skupaj s svojimi viri pomembno prispevajo k izvajanju reform na svojih območjih. V prispevkih je navedenih veliko primerov njihove vloge na različnih področjih, od politike izobraževanja in inovacij, infrastrukture, trga dela in socialne vključenosti, poslovnega okolja do visokokavostnih javnih storitev ter politike IKT.

3. Evropske institucije, organi in druge instance:

Odbor regij in Ekonomsko-socialni odbor sta sprejela mnenji o strategiji EU 2020.

Eurosistem v svojem prispevku izraža polno podporo nameri, da se v strategijo EU 2020 vključijo socialni in okoljski cilji, vendar morata rast in ustvarjanje delovnih mest ostati ključni področji. Posebno pozornost je treba nameniti dobro delujočemu trgu dela, politikam notranjega trga, konkurenci in inovacijam, zdravim finančnim sistemom in doslednemu izvajanju Pakta za stabilnost in rast. Socialni in okoljski cilji bi se morali, kolikor je le mogoče, opirati na tržne instrumente. Eurosistem se v glavnem strinja s strukturami upravljanja, ki jih predlaga Komisija.

Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (CEDEFOP) meni, da bi morala strategija EU 2020 vključevati podrobne politike glede inovacij in ustvarjalnosti ter zlasti izobraževanja in usposabljanja, vključno s poklicnim izobraževanjem ter usposabljanjem. Partnerstva med podjetji in raziskovalnimi ustanovami bi morala vključevati organe za izobraževanje in usposabljanje, kar bi pripomoglo k večjemu ujemanju znanj z delovnimi mesti.

Evropski raziskovalni svet poudarja pomen vodilne vloge pri ustvarjanju znanja kot osnove za inovacije, okolju prijaznejše gospodarstvo, konkurenčnost in blaginjo. Zavzema se za vrhunsko infrastrukturo znanja, ohranjanje najboljših znanstvenikov iz držav EU in od drugod ter njihovo vračanje v EU.

Evropske organizacije za standardizacijo (CEN, CENELEC, ETSI) poudarjajo, da ima lahko standardizacija pri doseganju ciljev strategije EU 2020 pomembno vlogo, zlasti pri nadaljnjem razvoju enotnega trga.

4. Evropske politične stranke

Komisija je zaenkrat prejela prispevke strank **S&D, ALDE in EKR**.

S&D meni, da se moramo iz krize nekaj naučiti ter se osredotočiti na pravično rast in bolj trajnostno gospodarstvo. Predlaga pet prednostnih področij: nov dogovor glede trajnostnega pristopa; kakovostno polno zaposlenost, ustrezno delo in socialno vključenost; boj proti revščini, neenakosti in negotovosti; na znanju temelječe gospodarstvo z visoko produktivnostjo; socialno in teritorialno kohezijo. Za vsako področje navaja več predlogov politik. Med drugim predlaga, da bi lizbonsko strategijo, strategijo trajnostnega razvoja in Pakt za stabilnost in rast združili v enotno strategijo. Glede upravljanja se S&D ne strinja z vodilno vlogo Evropskega sveta. Zavzema pa se za večjo vključenost sektorskih svetov, EP in nacionalnih parlamentov. S&D se strinja, da si je treba prizadevati za večjo udeleženo socialnih partnerjev in regij. Poleg tega se zavzema za tesnejšo povezanost večletnega finančnega okvira in strategije Evropa 2020. Predlaga tudi, da bi za financiranje nove strategije uporabili sredstva Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj, javno-zasebna partnerstva ter evroobveznice in zelene davke.

ALDE se strinja z glavnimi prednostnimi področji („zeleno in pametno“), vendar poziva, da se osredotočimo na notranji trg in prosto gibanje oseb ter finančni nadzor. Kritičen je do „šibkosti odprte metode usklajevanja“ lizbonske strategije. Glede upravljanja se ALDE zavzema za vodilno vlogo Komisije, ki bi morala uporabiti pristop nagrajevanja in kaznovanja (to pomeni nagrajevanje dobrih rezultatov z dodatnimi sredstvi iz strukturnih skladov in finančne kazni za tiste, ki ne bi predložili izjav o pravilni porabi sredstev EU za prednostna področja strategije EU 2020). Komisija bi morala določiti kazalnike in konvergenčna merila, da bi preprečila „socialni damping“ in ogrožanje konkurenčnosti drugih držav članic. Komisija bi morala še bolj spremljati Pakt za stabilnost in rast. Proračun EU bi moral biti bolj usklajen s prednostnimi področji EU 2020. ALDE se zavzema tudi za večjo vključenost socialnih partnerjev, regij, Evropskega parlamenta, nacionalnih in regionalnih parlamentov ter za uporabo komuniciranja kot orodja pritiska.

EKR zagovarja osredotočanje nove strategije na ekonomske primerjalne prednosti Evrope in obstoječe zaveze namesto širjenja strategije na „nova“ področja. O predlogu za novo strategijo bi morali ponovno razmisliti in pri tem upoštevati spoznanja, ki jih je prinesla lizbonska strategija. EKR predlaga, da se osredotočimo na niz predlogov (i) za dokončanje enotnega trga za blago in storitve (vključno s pravicami intelektualne lastnine) kot tudi za raziskave in razvoj ter energetiko, (ii) za še večje zmanjšanje upravnega bremena v podjetjih ter namenjanje posebne pozornosti malim in srednje velikim podjetjem ter (iii) za podporo inovativnih javnih naročil in javno-zasebnih partnerstev. Pri oblikovanju socialnih politik je treba upoštevati načelo subsidiarnosti. Prilagodljivost plač je ključna, mladi pa bi morali biti boljše pripravljene za trg dela. Ker je znanje bistveno, je treba izboljšati univerze in kakovost poučevanja. Izvajanju zakonodajnih svežnjev za podnebje in energetiko bi morali dati prednost.

5. Zainteresirane strani:

Poleg številnih prispevkov, ki so jih predložile registrirane organizacije in zainteresirane strani na ravni EU, je Komisija prejela tudi veliko prispevkov nacionalnih (članskih) organizacij, kar potrjuje, da je razprava o prihodnjih prednostnih področjih intenzivna ne le na ravni EU, temveč tudi na nacionalni ravni.

5.1 Evropski socialni partnerji

Vsi socialni partnerji se strinjajo s ciljem izboljšanja izobraževanja in pridobivanja znanja. Evropsko združenje obrti, malih in srednje velikih podjetij (UEAPME) in **BusinessEurope** se zavzemata za odstranitev preostalih ovir na notranjem trgu, nadaljnje zmanjšanje upravnega bremena, upoštevanje pristopa „najprej pomisli na male“ pri oblikovanju zakonodaje, dostopu

do finančnih sredstev in „prožni varnosti“. BusinessEurope zagovarja daljnosežne strukturne reforme za zagotavljanje rasti, delovnih mest in zdravih javnih financ.

ETUC (Evropska zveza sindikatov) je lizbonsko strategijo označila za „*preveč liberalen pristop*“ in želi, da bi se to spremenilo z okrepitevijo „socialnega profila“ EU, in sicer z razvojem socialnega programa (ki bo temeljil na poglobljanju pravnega reda na področju socialne zakonodaje ter politik trga dela na strani povpraševanja). Nujno je treba odpraviti kratkoročnost pri upravljanju podjetij. ETUC se strinja, da se je treba osredotočiti na zeleno in pametno rast.

UEAPME poudarja izzive, s katerimi se spopadajo MSP ter se zavzema za boljši dostop do trgov (tako notranjega kot trgov tretjih držav), pošteno konkurenco in enake konkurenčne pogoje. Glede Akta za mala podjetja poudarja pomen uspešnega izvajanja zavez politike.

5.2 Potrošniške organizacije:

Evropska potrošniška organizacija **BEUC** podpira predlagane cilje Evrope 2020 in se hkrati zavzema za večji poudarek na socialni vključenosti in pravicah potrošnikov. Poleg tega meni, da bi morali dati državljanom več besede. Enotni trg je treba poglobiti, zaščita potrošnikov pa mora postati medsektorsko prednostno področje nove strategije.

V posvetovanju je sodelovalo tudi več **nacionalnih potrošniških organizacij**. Strinjajo se s splošnimi stališči BEUC glede pomembnosti potrošniške politike v novi strategiji. Prav tako poudarjajo pomembnost zagotavljanja ustrezne pravne zaščite spletne trgovinske dejavnosti in pomembnost fragmentacije spletne trgovine na splošno.

5.3 Zainteresirane strani iz poslovne skupnosti:

Zainteresirane strani iz poslovne skupnosti se na splošno strinjajo s ključnimi prednostnimi področji, ki jih je navedla Komisija, vendar precej bolj poudarjajo „ustvarjanje rasti in znanja“ ter „ustvarjanje konkurenčnega, povezanega in bolj zelenega gospodarstva“. Večina poudarja velik pomen, ki ga imajo za uspešno izvajanje nove strategije enotni trg, Akt za mala podjetja in boljša pravna ureditev. Zunanja razsežnost ima po njihovem mnenju ključno vlogo pri zagotavljanju dostopnosti tujih trgov za trgovino in naložbe ter ustvarjanju enakih konkurenčnih pogojev ob hkratnem upoštevanju okoljskih standardov. Vprašanja upravljanja so zanje bistvena za uspeh strategije in odpravljanje zaostankov pri izvajanju. Udeleženos zainteresiranih strani mora biti večja, komunikacija pa bolj učinkovita.

5.4 Zainteresirane strani s socialnega področja

Zainteresirane strani s socialnega področja v glavnem podpirajo prednostna področja, ki jih predlaga Komisija, a se jim zdi področje delovanja preozko. Menijo, da bi morali večjo pozornost nameniti ukrepom in instrumentom, ki dajejo „vključujočim družbam“ prednost pred izobraževanjem in znanjem. „Vključujoče družbe“ bi morale biti deležne večje pozornosti tudi v okviru prednostnega področja rasti na podlagi znanja. Na splošno imajo občutek, da je kljub izraženim nameram socialna razsežnost šibka, če ne celo neobstoječa.

Glede upravljanja predlagajo strategijo na podlagi štirih enakovrednih stebrov (sociala, zaposlovanje, gospodarska ter okoljska razsežnost). Povezovanje in spremljanje politik bi morala biti okrepljena. Določanje ciljev bo pospešilo njihovo izvajanje. Treba je razviti „kazalnike, ki presegajo BDP“ in jih uporabiti pri vrednotenju napredka. Sodelovanje vseh pomembnih zainteresiranih strani v vseh fazah in na vseh ravneh upravljanja je bistveno. Pri izvajanju bi morali graditi na že obstoječih mehanizmih, kot je okrepljena odprta metoda usklajevanja na socialnem področju.

5.5 Zainteresirane strani s področja okolja

Zainteresirane strani s področja okolja se strinjajo s prednostnimi področji, ki jih predlaga Komisija, vendar pozivajo k večjemu upoštevanju okoljskih vprašanj pri drugih politikah. Kot dodatna prednostna področja naštevajo gospodarski pomen zaščite okolja in ekosistemov, ekološko učinkovitost, trajnostni razvoj, socialno kohezijo, zdravstvo in blaginjo. Pri novi strategiji ne bi smeli pozabiti na zmanjševanje biotske raznovrstnosti in onesnaževanje. Veliko število zainteresiranih strani zagovarja globalni pristop. Večina se zavzema za tesno povezanost s strategijo trajnostnega razvoja, Paktom za stabilnost in rast ter kohezijsko politiko.

Glede upravljanja zainteresirane strani s področja okolja podpirajo zastavljene cilje (na EU in nacionalni ravni), večjo udeleženo zainteresiranih strani, izmenjavo najboljših praks, primerjalne analize, okrepitev odprte metode usklajevanja in predloge za poenostavitev integriranih smernic.

5.6 Zainteresirane strani s področja izobraževanja in raziskav

Zainteresirane strani s področja izobraževanja poudarjajo pomen izobraževanja pri doseganju socialne vključenosti in aktivnega državljanstva. Poleg tega poudarjajo, da se mora nova strategija osredotočiti ne le na visokošolsko, ampak tudi na osnovno- in srednješolsko raven. Nekatere zainteresirane strani omenjajo tudi predšolsko izobraževanje. Zainteresirane strani s področja izobraževanja poudarjajo, da je širok spekter znanj bistven za socialno vključenost. Mnoge zainteresirane strani se zavzemajo za širše partnerstvo med zasebnim sektorjem in univerzami.

Zainteresirane strani s področja raziskav se na splošno strinjajo s tremi prednostnimi področji, ki jih Komisija opredeljuje v novi strategiji. Splošno stališče je, da je za izpolnitev ciljev na teh treh prednostnih področjih uspešen evropski raziskovalni prostor, ki temelji na odprtosti in odličnosti, bistven. Sinergije med sedanjimi programi za raziskave, izobraževanje in inovacije so dobrodošle. Mnoge zainteresirane strani opozarjajo, da nova strategija ne bi smela širiti odličnosti na enak način v vseh institucijah. Večina zainteresiranih strani poudarja, da bi se morala pomembnost raziskav za novo strategijo ustrezno upoštevati pri prihodnjem proračunu EU. Nekatere zainteresirane strani se strinjajo s predlogom za imenovanje glavnega svetovalca za znanost.

5.7 Akademska skupnost

Večina prispevkov iz akademskih krogov se strinja z izzivi, ki jih je navedla Komisija, in v glavnem podpira tematska prednostna področja. Nekateri opominjajo, da je sedanji model rasti nevzdržen, da bi morali biti dobički, ustvarjeni z rastjo, pravičneje porazdeljeni in da bi moral finančni sistem služiti „realnemu“ gospodarstvu. Obstaja podpora za tesnejše usklajevanje gospodarske politike in več primerjalnih analiz.

6. Državljeni:

Državljeni EU iz skoraj vseh držav članic so poslali skoraj 500 odgovorov. Največ jih je prišlo iz Španije, veliko pa tudi s Poljske, iz Nemčije, Francije in Združenega kraljestva.

Večina prispevkov državljanov se osredotoča na izobraževanje, raziskave in družbo znanja, ki jih državljeni vidijo kot ključne za prihodnost EU. Mnogi državljeni izražajo svojo podporo socialni razsežnosti strategije in se zavzemajo za bolj socialno Evropo. Tudi podpora za boljše varovanje okolja, boj proti podnebnim spremembam, enakost spolov in mednarodni razvoj je velika. V globalizaciji državljeni vidijo tako grožnjo kot priložnost.

7. Mednarodni vidik

7.1 Tretje države:

Japonska in norveška vlada sta izrazili svojo podporo strategiji EU 2020. Japonska je poudarila velik pomen mednarodne trgovine za gospodarsko rast in izrazila željo po nadaljnjem sodelovanju. Norveška zagovarja stališče, da bi morala biti prosta trgovina, tako znotraj kot izven enotnega trga, med prednostnimi področji strategije.

7.2 Mednarodne organizacije

Mednarodni denarni sklad meni, da bi si morala nova strategija prizadevati za ustvarjanje najboljšega možnega okolja za trge, da bi ti lahko podpirali zaposlovanje in produktivnost, ter se osredotočiti na preoblikovanje trgov dela in večanje produktivnosti. **OZN** poudarja svetovno razsežnost strategije. **Evropsko združenje za prosto trgovino (EFTA)** poudarja pomen raziskav in izobraževanja, učinkovitega enotnega trga, zmanjševanja upravnega bremena ter standardizacije in certifikacije.

7.3 Mednarodne zainteresirane strani

Ameriška gospodarska zbornica (AmCham) poziva k odločnim ukrepom za podporo rasti in ustvarjanja delovnih mest ter se strinja s predlaganimi cilji. Poleg tega predlaga dve dodatni tematski prednostni področji: poglobljanje enotnega trga in „odprto EU“. **Poslovni svet Japonske** priporoča, da se EU še naprej osredotoča na konkurenčnost, in poudarja pomen popolnoma delujočega notranjega trga ter prizadevanj za globalno uskladitev zakonodajnih okolij.